DAILY
اراده
د افغان نشراتي مرکز ملي خپلواکه ورځپاڼه
۶۶۶
سال تاسیس ۱۳۷۹ هـ . ل

PROPERTY OF ACKU

لسم کال - دویمه دوره، ٦٦٦ مه ګڼه، پر له پسې ګڼه ١٧٣٤ د ١٣٨٨ ل ـ د مرغومي ٧ مه - ددوشنبې ورځ، د ۱۴۳۱ هـ ق د محرم الحرام ۱۱ مه د ۲۰۰۹ د ډسمبر ۲۸ مه

خواصي: شرایط نه پوره کوونکی نوماند به رد کړو

د افغانستان ولسي جرګه وايي، تر اوسه د حکومت ۱۵ وزیرانو دوی ته خپل کاري پلان او تګلارې وړاندې کړي، چې د هغوی د تابعیت او تحصلي اسنادو په اړه پلټنې پیل شوې دي. د ولسي جرګې اداري پلاوی وايي، هېڅ يوه داسې وزیر ته به د باور رایه ورنه کړل شي، چې په وینا یې لوړې زده کړې ونه لري. ټاکل شوې چې پاتې ۱۰ وزیران هم د روانې اونۍ تر پایه د ولسي جرګې غړو ته خپل پنځه کلن کاري پلان وړاندې کړي. د بي بي سي د رپوټ له مخې، د افغانستان د ولسي جرګې لومړي منشي عبدالستار خواصي وویل: ((د وړاندیز شوو وزیرانو د کاري پلانونو تر وړاندې کولو وروسته به ټولو وزیرانو ته د رایو پنځه ویشت صندوقونه ایښودل کېږي، زموږ اصول **۳مخ**

محمد آصف رحیمی سر پرست وزارت زراعت افغانستان:

در سال جاری این کشور از لحاظ تولیدات غله به خودکفایی نزدیک خواهد شد

سر پرست وزارت زراعت افغانستان می گوید میزان محصولات کشاورزی این کشور، امسال در بالاترین سطح تولیدات در سی سال اخیر قرار خواهد گرفت.

مقام های وزارت زراعت افغانستان در یک نشست خبری اعلام کردند که براساس بررسی مشترکی که آنها با سازمان ملل متحد انجام داده اند، مقدار تولیدات زراعتی این کشور، امسال به بیش از شش میلیون تن خواهد رسید.

به گفته این مقام ها، این بررسی ۷۰ درصد افزایش در محصولات کشاورزی را در مقایسه با محصولات کشاورزی سال گذشته در افغانستان نشان می دهد.

بر اساس این بررسی، که از سوی وزارت زراعت افغانستان و با همکاری فنی اداره خوراکی و کشاورزی سازمان ملل (FAO) و برنامه جهانی غذا (WFP) انجام شده، کشتزارهای گندم در افغانستان در مقایسه با گذشته ۲۰ درصد افزایش یافته است. این بررسی همچنین نشان می دهد که محصولات کشت للمی هم در این کشور به میزان قابل توجهی افزایش خواهد یافت.

آقای رحیمی گفت: "محصولات امسال ما در ۳۲ سال اخیر بی سابقه پیشبینی شده است. اگر این پیشبینی دقیق باشد، محصولات گندم افغانستان ۵،۱ میلیون تن خواهد بود و مجموع محصولات غله، به شمول برنج، جو و جواری به ۶،۳ میلیون تن بالغ خواهد شد. در صورتی که این پیشبینی درست ثابت شود، ما به خودکفایی نزدیک خواهیم شد."

آقای رحیمی دلیل این افزایش در محصولات کشاورزی را میزان بالای بارش، توزیع بذرهای اصلاح شده، تشویق کشاورزان و بازاریابی برای محصولات آن ها و آغاز مبارزه به موقع با آفات طبیعی می داند.

آقای رحیمی گفت دولت برای تشویق کشاورزان و ثابت نگه داشتن سطح تولیدات کشاورزی، نه تنها ص۳

هند برای افغانستان پوهنتون زراعتی می سازد

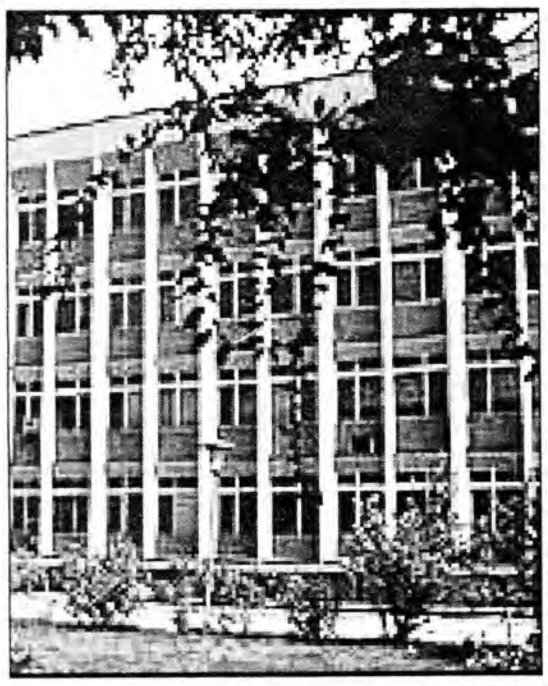

با اینکه اقتصاد افغانستان بیشتر متکی به کشاورزی و دامداری است، زراعت در این کشور به دلیل کم بودن متخصصان کشاورزی، کمبود منابع آبی و آفات و حوادث طبیعی پیشرفت چندانی نکرده است. اما مقامهای دولت افغانستان می گویند آنان تلاش می کنند که با هموار کردن زمینه آموزشهای عالی در بخش کشاورزی و بالا بردن ظرفیت های کاری نهادهای دولتی در این بخش، زراعت این کشور را توسعه خواهند داد.

مقامهای وزارتهای تحصیلات عالی و زراعت افغانستان می گویند تاسیس "دانشگاه کشاورزی کابل"، تا حد زیادی این کشور را برای رسیدن به این هدف کمک خواهد کرد.

اگر چه تاحال مشخص نیست که این دانشگاه توانایی پذیرش چه تعداد دانشجو را خواهد داشت، اما مقام های دولتی می گویند که دانشجویان در این دانشگاه در رشته های کشاورزی، باغداری و دامداری آموزش خواهند دید.

محمد عثمان بابری، معاون وزارت تحصیلات عالی افغانستان در گفتگویی با بی بی سی گفت در این دانشگاه استادان هندی و افغان تدریس خواهند کرد.

آقای بابری گفت: "یکی از خصوصیات این دانشگاه این باید باشد که برنامه درسی آن مطابق به ضرورت افغانستان باشد. همچنین این دانشگاه باید دارای یک سیستم باشد. این دانشگاه چتری خواهد بود برای تمام دانشکده های زراعت افغانستان." معاون وزارت تحصیلات عالی افغانستان گفت که کار ص۲

شش جدی ۱۳۵۸، آغاز تاریکی ها

ملت ها نسل به نسل کارنامه های خوب و زشت، رویدادهای حیات سیاسی، اجتماعی، و در کل تحولاتی که آرمان ها و ارزش های ملی و مذهبی شان را رقم می زده است، درج تاریخ نموده، تا نکات مثبت آن را پیگیری و نکات منفی آن تجربه یی باشد برای آینده گان. افغانستان نیز طی تاریخ کهن و دیرینه اش چنین ایام، رویدادها و حوادثی را به یاد داشته که تجاربی است برای مان و نسل های آینده، یکی از این رویدادها ششم جدی سال ۱۳۵۸ است که مردم ما لشکر متجاوز و اهریمن شوروی را در شهرهای بزرگ از جمله کابل، سوار بر تانک ها دیدند و کشور شان را پایمال پاهای کثیف دشمن متجاوز یافتند. در تاریخ جهان متمدن، مداحان حقوق بشر، اتومداران جهانی و خلاصه سازمان ملل متحد همه و همه افغانستان و مردم پا برهنه و فقیر آن را چاشنی قشون سرخ شوروی که در جهان لقب شکست ناپذیر را کمایی کرده بود، دانستند و بر ملت افغانستان اشک ریختند و در فکر آن شدند تا پاکستان، ایران و سایر کشورهای دور و پیش آن را حمایت کنند، تا افغانستان در کام کمونیزم فرو نروند.

درست ۳۰ سال قبل از امروز، ملت قهرمان، مجاهد و سر به کف افغانستان که پدران و نیاکان شان به حکم تاریخ شجاعت و مردانه گی شان را در برابر متجاوزان نشان داده و با آنها دست و پنجه نرم کرده و تجارب خوبی به اولاد شان امانت سپرده بودند ص۳

د جرمني دفاع وزیر:

افغانستان ولسواکۍ ته جوړ نه دی

دا هېواد اوس دې ته جوړ نه دی، چې د داسې ډیموکراسۍ بېلګه شي، چې زموږ له معیارونو سره سمه وي

د جرمني یوې ورځپاڼې د شنبې ګڼه کې راپور ورکړ، چې د دغه هېواد دفاع وزیر کرل تیودور ګوتنبرګ وايي، افغانستان ولسواکۍ ته جوړ نه دی او دیموکراسي په کې چلېدای نشي. ورځپاڼه وايي چې د ښاغلي ګوتنبرګ دا څرګندونې به په افغانستان کې د جرمني ځواکونو د پوځي عملیاتو په اړه شکونه لا زیات کړي او دې هېواد ته د نورو ځواکونو د لېږلو پر سر مخ پر زیاتېدونکې سیاسي کړکېچ به لا ډېر کړي.

ګوتنبرګ د جرمني بیلد ام سونتاګ ورځپاڼې ته وویل: ((زه د دغه هېواد (افغانستان) تاریخ او سابقې ته په کتو سره له ډېرپخوا دې نتیجې ته رسېدلی یم، چې دا هېواد اوس دې ته جوړ نه دی، چې د یوې داسې دیموکراسۍ بېلګه شي، چې زموږ له معیارونو سره سمه وي))

د تاند وېبپاڼې د رپوټ له مخې، د تېرې پنجشنبې په ورځ د جرمني د پروتستانتو عیسویانو مشرد افغانستان جګړه نامنصفانه وبلله اوله دې هېواده یې د ټولو څلورنیم زره جرمني سرتېرو د وتلو غوښتنه وکړه، چې ۲مخ

په پنځو کلونو کې به ګڼ شمېر هېوادوال پاکو اوبو ته لاسرسی پیداکړي

په راتلونکیو پنځو کلونو کې به هڅه وشي، چې د کلیو او بانډو ګڼ شمېر اوسېدونکي پاکو اوبو ته لاسرسی پیدا کړي او د ملي پیوستون پروګرام به هر کلي او بانډې ته ورسېږي.

دغه څرګندونې د کلیو او پراختیا نوماند وزیر ویس احمد برمک، د ولسي جرګې په عمومي غونډه کې د خپل راتلونکي پنځه کلن پروګرام د تشریح کولو پرمهال وکړې.

د برمک په وینا، که چېرې ده وکولای شول، چې له ولسي جرګې څخه باور رایه تر لاسه کړي، نو د خپلې کاري مودې په لړ کې به ۸ ملي پروګرامونه د کلیو او بانډو د پراختیا لپاره پلي کړي.

هغه وايي، چې دمګړۍ د کلیو او بانډو ۲۰٪ اوسېدونکي پاکو اوبو ته لاسرسی لري، خو زیاتوي: ((زه به په خپله دوره کې هڅه وکړم، چې دغه فیصدي څو برابره لوړه شي.))

نوموړی وايي، چې ۴۰ زره د څښاک د اوبو سرچینې به په راتلونکیو پنځو کلونو کې د هېواد په بېلابېلو برخو کې وکېندل شي. د نوموړي په خبره، تراوسه مهاله د ملي پیوستون د پروګرام له لارې ۲۲ زره کلیوالي شوراګانې جوړې شوې او د دې شوراګانو **۲مخ**

د روسیې د ولسي جرګې غړو پر افغانستان د شوروي ځواکونو د یرغل دفاع وکړه

پر افغانستان باندې د شوروي اتحاد د یرغل د دېرشمې کلیزې په مناسبت د روسیې د پارلمان ولسي جرګې په افغانستان کې د هغه مهال د جګړې دفاع وکړه او په جګړې کې یې د شوروي د سرو پوځونو ګډون وستایه.

د روسیې ولسي جرګه یا دوما وايي، د افغانستان د جګړې په اړه مختلف قضاوتونه کېږي، خو دا قضاوتونه باید هغو سرتېرو ته د رناوي زیانمن نه کړي، چې د نړیوال تروریزم او مذهبي افراطیانو پر ضد یې رښتینې مبارزه کړې ده.

دا په داسې حال کې ده چې په افغانستان کې د روسیې سفیر په غیرمستقیم ډول پر افغانستان د شوروي ځواکونو د یرغل دفاع وکړه او ویې ویل: دا به ډېره ګرانه وي چې اوس دېرش کاله وروسته پر افغانستان د شوري یرغل په سمه توګه و ارزوو. خو یو شی چې زه یې ویل غواړم، هغه دادی چې هغه مهال شورویان د افغانستان د اشغال په هدف نه وو راغلي، بلکې غوښتل یې له افغانانو سره مرسته وکړي.

د روسیې د ولسي جرګې یوه وکیل باګدا ساروف وویل، روسیه باید په افغانستان کې د امریکا په مشرۍ له ایتلافي ځواکونو سره د همکارۍ غوښتنه رد کړي او له طالبانو سره باید اړیکې جوړې کړي. باګداساروف چې په دې اړه یې په خپله د ولسي جرګې لپاره یوه مسوده برابره کړې وايي، روسیه باید د لوېدیځ له مخالفانو سره اړیکې ټینګ کړي، ځکه کېدای شي یوه ورځ دا خلک واک ته ورسېږي. د تاند وېبپاڼې د رپوټ له مخې، د روسیې د ولسي جرګې غړو په داسې حال کې داڅرګندونې کړي، چې د ناټو عمومي منشي تېره اونۍ مسکو ته د سفر پر مهال له روسیې وغوښتل، چې د افغانستان د هوايي او امنیتي ځواکونو د روزنې په کار کې دې مرسته وکړي.

نوې ستراتیژي او که بیا هم نوې تراژیدي

۲

د لوی او ښېونکي خدای (ج) په نامه

سرمقاله

د مرغومي شپږمه او د افغانستان برخلیک

د ۱۳۵۸ لمریز کال د مرغومي پر شپږمه نېټه شوروي پوځونو مستقیماً پر افغانستان برید وکړ، دا برید نه یوازې پوځي برید و، بلکې تر شا یې نورې نورې موخې او سیاسي مسئلې هم نغښتې وې. افغانستان د خپل جیوپولیتیکس موقعیت په درلودلو سره د څو امپراتوریو د جګړې تود مرکز او موچل تېر شوی او د همدغه موقعیت له امله د نړۍ هر زبرځواك د خپلو ګټو او موخو د ترلاسي په پار پر دې خاوره یرغل کړی او د لاندې کولو هڅې یې کړې دي. که د افغانستان تاریخ ته پام وکړو، دا هېواد څو ځلې د نړیوالو امپراتوریو د جګړې په لومو کې راښکېل شوی دی. دا چې شوروي هم لکه د نورو امپراتوریو د یرغلګرو غوندې ولې پر افغانستان یرغل وکړ او د دوی موخه څه وه، باید ووایو چې هغه مهال شوروي اتحاد هم یوه لویه امپراتوري وه، او د ځینو اسیایي هېوادونو په شمول یې ډېری اروپایي هېوادونه هم لاندې کړي وو. دوی هیله درلوده چې د افغانستان په ترلاسي سره د مرکزي اسیا هېوادونه د ځان کړي او په دې ترتیب د غرب له خوږونکي څپې ځان وژغوري، ځکه هغه مهال تر ګردو مهمه مسئله داوه، چې تر دویمې نړیوالې جګړې وروسته د دوو سترو سیالانو، سوسیالېزم او فیوډالېزم ترمنځ سیالي ورځ په ورځ تودېدله. دغې سیالۍ تر یو څه وخته پورې یوازې سیاسي بڼه درلودله، خو وروسته یې په نامستقمه توګه پوځي بڼه هم غوره کړه او یو د بل پر وړاندې یې پر ځینو اقداماتو لاس پورې کړ. فیوډالېزم او سوسیالېزم دوه منفي قطبونه وو، چې یو بل یې نشوای منلی، نو ځکه یې په لومړي سر کې یو د بل پر وړاندې ځینې مقدماتي کړنې پیل کړې او بلاخره په دغه سیاسي او څه ناڅه پوځي سیالۍ کې بری د فیوډال نظام په برخه شو او سوسیال نظام ورو ورو له واکه او له پښو لوېدو حالت ته ورسېد.

افغانستان هم هغه هېواد و، چې د دغو دواړو مخالفو سیاسي قطبونو ښکار بلل کېده. دوی هر یوه غوښتل چې یو د بل د کوبلو او د خپلو اقتصادي او سیاسي ګټو د ترلاسي په پار دا هېواد خپل کړي او د دغه هېواد له سوق الجیشي موقعیت څخه په ګټنې سره خپل سیال په ښه توګه ووهلای شي. خو له بده مرغه د دغې تودې سیاسي او اقتصادي خونړۍ جګړې او سیالۍ اور څوك وسوځول. څوك یې بې کوره، بې ژونده، بې روزګاره کړل. څوك یې کونډې- یتیمان کړل او بلاخره څوك یې د پولۍ ټك ته کښېنول؟ څرګنده خبره ده، چې مظلوم ولس (افغانان) – هو! افغان ولس د دې جګړې قرباني شو او تر ننه پورې د همدې جګړې په بل شوي اور او لوخړو کې سوځي او لا اوس هم د افغان ولس له اسلامي، ملي او سپېڅلو احساساتو څخه د دغې جګړې د ګټلو د یوې وسیلې په توګه کار اخیستل کېږي، چې د دغه حالت پایله بیا هم د افغانستان له رکود او افغان ولس له ځپلو، وروسته پاته کېدلو او تباهۍ پرته بل څه نه لري. په هر صورت زموږ هیله له افغان ولس څخه داده، چې د خدای په پار نور د پردیو پر تودو خبرو او ژمنو ونه غولېږي، خپلې لمنې ته په خپل لاس اور وانه چوي او د پردیو د لاس آله ونه ګرځي، خپل تاریخ او خپل هویت ته په پام سره د خپلې راتلونکې د سوکالۍ او پرمخیون بنسټ کېږدي او داشان خپله راتلونکې پخپله تضمین کړي. په همدې هیله

نوې ستراتیژي او که بیا هم نوې تراژیدي

ع . رحمن زلال

میاشتي تېرې شوې، ګڼې سلا مشورې او مصلحتونه وشول، ګڼ شمېر نظامي متخصصونو، ټولنپوهانو او سیاسټوالو څېړنې وکړې، اوږده انتظارونه وایستل شول. بلاخره د افغانستان په اړه د سپینې ماڼۍ ستراتیژي جوړه، تکمیله او نړیوالو ته په ډاګه شوه. په رښتیا هم نوموړې ستراتیژي د افغانستان په روانه لانجه کې د راښکېلو ټولو برخو پر ژوندیو فاکتورونو د دقیقو او هراړخیزه څېړنو او تر ډېره حده پورې د افغانستان د اسلامي دولت د نظر وړ ټکو په پام کې نیولو سره ترتیب او جوړه شوې ده، چې سربېره د نظامي قوتونو پر ډېرښت لاندېنیو مسلو ته په کې د پام وړ توجو شوې ده.

۱- د خلکو د مال او ځان ساتنه

۲- د سولې ټینګښت او د ملي روغې جوړې د بهیر ملاتړ

۳- د تروریزم د ستونزې سیمه ییز بُعد ته پاملرنه او د افغانستان د قلمرو داخل ته د تونډلارو د راتګ مخنیوی

۴- د مستقلي دفاع د توان د لاسته راوړلو په اړه د امنیتي ځواکونو پیاوړتیا او د هېواد د ټولو دولتي بنسټونو خودکفاکول

۵- د قانون د تنفیذ او خلکو ته د ښوخدمتونو د وړاندې کولو لپاره د افغانستان د حکومت پیاوړتیا

۶- د کرنې، انرژۍ او اوبو، کانونو او د کلیو د پراختیا برخو ته د لومړیتوب په ورکولو سره د افغانستان د اقتصاد پیاوړتیا. په کلي او ټولیزه توګه د ښاغلي اوباما ستراتیژي پر دوو عمده برخو وېشل کېږي:

لومړی: د یوې منظمې نظامي ستراتیژۍ په کارولو سره د طالبانو غورځنګ ځپل او په راتلونکو ۱۸ میاشتو کې د افغانستان نظامي ورتیا لوړول.

دویم: د متحدو ایالاتو، ملګرو ملتونو او افغانستان د حکومت په ګډه ملګرتیا او هاند پر یوه داسې تاثیر ښندونکې ملکي ستراتیژۍ باندې کار وشي، څو یوه رغنده امنیتي ځواکمنه ورتیا په لاس راشي.

دریم: متحد ایالات په افغانستان کې خپل بریالیتوب، یانې په افغانستان کې د تروریزم له بیا ځای پرځای کېدو څخه قطعي او دایمي مخنیوی، د پاکستان سره په ملګرتیا پورې تړلې بولي.

په مجموع کې، د ښاغلي بارك اوباما ستراتیژي د افغانستان د لانجې په اړه په دقیقه توګه ترتیب او د لانجې ټول اړوند اړخونه ترڅېړنې لاندې نیول شوي او د له منځه وړلو په اړه یې هم وړ او عملي لارې چاې په پام کې نیول شوې دي.

د اندېښنې خبره داده چې نوموړې ستراتیژي ډېره ښه، ډېره دقیقه او هراړخیزه سنجول شوې او ترتیب شوې ده، خو داسې ښکاري چې د همدې ستراتیژۍ د پلي کېدو لپاره د وړ او لازمو زمینو د برابرېدو په اړه ډېره ژوره پاملرنه نه وې شوې، ځکه په تېرو اتو کلونو کې موږ ولیدل، چې د امریکا او په ناټو کې د نورو هېوادونو راښکېلو نظامي ځواکونو. هر یوه په خپل سر د خپلو ځانګړو ستراتیژیو او برنامو په بنیاد کړنې کولې. له طالبانو سره په مختلفو سیمو کې د مختلفو ځواکونو لخوا د مختلفو موخو په تمه مختلف پروتوکولونه وشول او بېرته بیا مات او ناکام شول. په خپل سر بمبارۍ وشوې، بېګناه ولسي خلك، تور سرې او ماشومان شهیدان، کورونه او کلي وران شول. دا ټول هغه څه وو، چې د امریکا او په ناټو کې د انډیوالو هېوادونو وسلوالو ځواکونو ترمنځ د همغږۍ او یوې ګډې ستراتیژۍ د نشتوالي له امله پېښ او په پایله کې یې خلك له دولت او بانډنیو مرستندویو ځواکونو څخه سخت مرور او د وسلوالو مخالفینو د خرابۍ او ویرانۍ لپاره یې مخه خلاصه کړه.

دا اوس هم که په هېواد کې د کورنیو او ټولو بهرنیو وسلوالو ځواکونو ترمنځ یوه ګډه عملي همغږي او ګډه ستراتیژي رامنځته نشي، د افغانستان د روانې لانجې په اړه د ښاغلي او باما د همدا نوې ستراتیژۍ هغه پایله چې اوس تمه ورته کېږي، یو څه شانته تیاره ښکارېږي.

همدارنګه په تېرو اتو کلونو کې په ټولو نړیوالو غونډو، لیدنو کتنو، وېناوو او کنفرانسونو کې د افغانستان واکدارانو او ډیپلوماټانو کړکېچ او کوکاري ووهلې، چې په افغانستان کې د روانې لانجې او تروریزم ریښې له پاکستان څخه اوبه خوري، خو بلاخره نړیوالو ته دا جوته شوه چې د نړۍ په دې ګوښه کې د تروریزم او القاعدې ځالې په پاکستان کې جوړې او د پاکستان د هغه دوه مخې سیاست پر بنیاد چې غله ته وايي غلاکوه او د کاله خاوند ته وايي بیداره اوسه، له هغه ځایه څخه تغذیه او حمایه او وسلوال کېږي او افغانستان ته رالېږل کېږي، ځکه نو که د پاکستان په اړه داسې یوه ځانګړې ستراتیژي طرح او پکار وته لوېږي، چې په پاکستان کې د مېشتو وسلوالو مخالفینو او نړیوال تروریزم جرړې و باسي او پاکستان دې ته وګوماري چې نه یوازې د پاکستاني طالبانو، بلکې په خپله خاوره کې د افغاني، پاکستاني او کشمیري وسلوالو طالبانو او نړیوال تروریزم ریښې له بېخه وباسي، یقیناً چې د ښاغلي اوباما همدا نوې ستراتیژي به هسې رنګ وانه خلي، لکه څرنګه چې امید او توقوع ورته کېږي. دا یوه څرګنده خبره ده چې په افغانستان کې اوسنۍ روانه لانجه مختلف ابعاد او اړخونه لري، چې له ملي، نظامي، سیاسي او ټولنیزو اړخونو سره جوخت اقتصادي بعد هم د لانجې پر څرنګوالي باندې اغېزه لري، مګر لکه څرنګه چې لیدل کېږي، د افغانستان په اړه د ښاغلي اوباما په ستراتیژۍ کې د افغانستان د اقتصاد د بنسټیز جوړښت په اړه لازمه پاملرنه نه شوې او تر هغه وخته پورې چې زموږ د هېواد اقتصادي بنسټ نه وي جوړ شوی، څوار ځواکي به زموږ کوربه او موږ به د یوې ګولۍ مړۍ لپاره د پردیو په لومو کې راښکېل او په هېواد کې به د روانې لانجې لړۍ همداسې زموږ افغانانو په وینو توده او روانه ساتل کېږي او په پایله کې به یې د نړیوال تروریزم ټاټوبی پر همدې سیمه جوړ وي. تر ټولو د فکر د کښانده کېدو خبره خو لاداده، چې خدای مه کړه همدا ستراتیژي موږ ته یوار بیا یوه تراژیدي په سوغات را نه وړي. د افغانستان د لانجې په اړه د ښاغلي اوباما د ستراتیژۍ مرکزي موخه داوه، چې د امریکا دېرش زره وسلوال ځواك به افغانستان ته راځي او د همدې ځواك یوه برخه به یې په افغانستان کې د ملي پوځ پر روزنه بوخت او پس له ۱۸ میاشتو روزنې څخه به امریکایي ځواکونه چې شمار یې یولك تنو ته رسېږي، له افغانستان څخه د وتلو زمینه برابره او وتل به یې پیل کېږي.

ښاغلي اوباما د افغانستان په اړه په خپله ستراتیژۍ کې په ډاګه دا څرګندونه کړې ده، چې امریکا د افغانستان د نیونې (اشغال) او دلته د تل لپاره پاتې کېدو کوم نیت او اراده نه لري، خو سربېره پر دې په داسې نازك وخت او مهال کې چې موږ یې همدا اوس لرو، له افغانستان څخه د قوتونو د ایستلو د نیټې ټاکلو یو لړ اندېښنې را پیدا کړې دي، هغه دا چې همدا اوس په کورنۍ او نړیواله کچه له وسلوالو مخالفینو سره د امریکې لیدنې او کتنې روانې دي، چې له جنګ جګړې څخه په لاس اخیستلو سره په سوله ییزه توګه په دولت او واکدارۍ کې د هېواد د ابادۍ او جوړښت په موخه برخه او ونډه واخلي. په داسې وخت کې له هېواد څخه د مرستندویو ځواکونو د وتلو د خبر خپرېدو له خلکو سره دا ډار راپیدا کړی دی، چې ممکن وسلوال مخالفین به نور له خبرو او مرکو څخه ډډه وکړي او یا به هم ډېر درانه شرایط کېږدي، ځکه چې اوس به په دولت او واکدارۍ کې یوه ونډه ورکول کېږي، نو ۱۸ میاشتې پس داسې یوه شونتیا ورته پیدا کېږي، چې په یو تهاجمي بریا او یا هم له نورو لارو چارو څخه په ګټې اخیستنې سره به د دولت ټول واك په لاس کې واخلي او پر دې مظلوم او بېچاره ولس به بیا هم د اتیایمې لسیزې تراژیدي یوار بیا تکرار شي. لکه څرنګه چې پر ۱۳۷۰ کال د (بېنن سیوان) پر پلان باندې کود تاوشوه او دولتي واك په کلي توګه د یوه طرف په لاس کښېوت، چې په نتیجه کې یې د کابل ښار وران، په سلګونو کورونه خراب او په زرګونو انسانان د مرګ کندې ته ورلاهو شول، چې د هماغې تراژیدۍ پاته شونو تر اوسه په هېواد کې د جنګ، ویرانۍ او مرګو بازار تود ساتلی دی. همدا اوس چه لا سر وخت دی ارینه ده، چې د افغانستان دولت او نړیواله ټولنه په همدې اړه د ستر مسوولیت په لرلو سره د افغانستان له تېرې دېرش کلنې غمیزې او تراژیدۍ څخه په الهام اخیستلو سره نوموړې ستراتیژي نوره هم پراخه او نورې داسې لارې چارې په کې ځای او وړاندلیدنه یې وکړي، څو د اتیایمې لسیزې د تراژیدۍ او غمیزې له احتمالي پېښېدو څخه مخنیوی په کې شوی وي. ځکه د افغانستان خلك همداسې دوستانو، همداسې پر ډاګ پرېښودنې او له نظره ایستنې اورونو ډېر سخت کړولي او سوځولي دي.

هند برای افغانستان دانشگاه...

ساختن این دانشگاه دو سال را در بر خواهد گرفت و با هزینه ۲۵ میلیون دالر کمک کشور هند و با تجهیزات پیشرفته ساخته خواهد شد. به گفته او، کار ساختن این دانشگاه به زودی آغاز خواهد شد.

مقام های افغان می گویند با ساختن دانشگاه کشاورزی کابل، دانشجویان ۱۶ دانشکده مختلف از سراسر افغانستان نیز از تحقیقات علمی و آزمایشگاههای این دانشگاه استفاده خواهند کرد. این دانشگاه تنها دانشگاه اختصاصی در بخش کشاورزی خواهد بود که به کمک دولت هند در افغانستان ساخته می شود.

دولت هند به علاوهٔ این، هر سال زمینه آموزشهای عالی را در رشته های مختلف برای حدود ۵۰۰ دانشجوی افغان در داخل هند فراهم می کند.

آمار وزارت تحصیلات عالی افغانستان نشان می دهد که هم اکنون بیش از پنج هزار دانشجوی افغان در ۴۴ کشور جهان مشغول آموزش هستند که نزدیک به ۷۰۰ تن آنان استادان دانشگاههای مختلف افغانستان اند.

افغانستان ولسواکۍ ته...

د ناټو ترمشرۍ لاندې د طالبانو پرضد په جګړه کې برخه اخلي.

د جرمني چارواکو تیاري ښودلې چې افغانستان ته به دوه زره نور سرتېري ولېږي او په دې اړه به خپله پرېکړه د جنورۍ پر اته ویشتمه (۲۸) د لندن په کنفرانس کې اعلان کړي. وروسته له دې چې ولسمشربارک اوباما افغانستان ته د دېرش زره نورو عسکرو د لېږلو پرېکړه اعلان کړه، د ناټو نورو غړو وویل، چې دوی به هم اووه زره درې سوه سرتېري دې هېواد ته واستوي

په پنځوکلونو کې به ګڼ شمېر...

د مشورو او وړاندیزونو پربنسټ ۳۰ زره پروژې د ۷ سوه میلیونو ډالرو په ارزښت پلي شوې دي.

هغه وايي، چې ۱۰ زره نورې کلیوالي شوراګانې به هم جوړې شي، څو په متوازنه توګه د کلیو او بانډو پرمختګ وشي. د برمک په وینا، د کلیو او پراختیا وزارت تر اوسه پورې ۲۲ زره کیلومتره کلیوالي سړکونه رغولي دي. خو په راتلونکیو ۵ کلونو کې به ۱۸ زره نور کلیوالي سړکونه له پلونو او پولګوټو سره یوځای ورغول شي. د پژواك د رپوټ له مخې برمك وویل، چې د اوبو رسولو د ۲زره پروژو پلي کول هم. د ده د کاري پلان په لومړیتوبونو کې دي. نوموړی وايي، هڅه به وکړي، چې د هېواد په ټولو کلیو او بانډو کې د برېښنا پروژې هم پلي کړي.

هغه زیاته کړه، چې د کلیوالي صنایعو او کرنیزو تولیداتو د کچې د لوړتیا لپاره هم ګټور پروګرامونه په پام کې لري. د برمک په خبره، د مناسبې ټېکنالوژۍ د رواجولو لپاره به د هېواد په یو شمېر برخو کې صنعتي پارکونه جوړ کړي. نوموړی وايي، چې کوچیان د افغانستان د نفوس یوه لویه برخه ده، چې په تېرو اتو کلونو کې له پراختیایي پروژو څخه په سمه توګه نه دي برخمن شوي، هغه وايي چې دی په پام کې لري، د کوچیانو لپاره هم پراختیایي پروګرامونه پلي کړي.

ویس احمد برمک په نوې کابینه کې د هغو وزیرانو په ډله کې دی، چې د لومړي ځل لپاره د کلیو او پراختیا وزارت ته نومول شوی دی.

خواننده گان گرانقدر روزنامهٔ اراده!

اخیراً برادر مجاهد و معاون اول ریاست جمهوری دولت اسلامی افغانستان محترم مارشال قسیم " فهیم " مصاحبه یی را با رادیو بی بی سی انجام داده اند که اینک این گفت و شنود را خدمت شما تقدیم میداریم

"درست هشت سال پیش در هفتم اکتبر سال ۲۰۰۱ میلادی، نیروهای امریکایی و بریتانیایی در پاسخ به حملات یازدهم سپتمبر بر امریکا، پایگاه های طالبان و القاعده را در افغانستان بمباران کردند.

هدف از این عملیات که به "آزادی پایدار" مشهور گشت پیگرد و بازداشت اسامه بن لادن و سایر رهبران بلند پایه شبکه القاعده بود و سقوط رژیم طالبان که به رهبران القاعده پناه داده بود. نیروهای امریکایی و بریتانیایی پایگاه های طالبان و القاعده را از هوا بمباران کردند و نیروهای مجاهدین سابق و مخالفین طالبان عملیات زمینی را به پیش بردند.

مارشال محمد قسیم فهیم، وزیر دفاع سابق و از رهبران نظامی اتحاد شمال که یکی از قرماندهان مهم این جنگ بود، رهبری عملیات زمینی علیه طالبان را بر عهده داشت.

قبل از اینکه امریکایی ها به جریان مقابله با تروریزم و طالبها دخیل شوند، در جبهه متحد ملی افغانستان مقاومت وجود داشت و ساحاتی تحت کنترول شان بود. پیش از حادثه یازده سپتمبر، یا ترور آمر صاحب (احمد شاه مسعود)، فرمانده ارشد نیروهای مخالف طالبان، مسوولیت جبهات مقاومت مستقیما به دوش من قرار گرفت. زمانی که حادثه یازده سپتمبر صورت گرفت، در قدم اول امریکایی ها مصروف مشکلاتی بودند که در داخل امریکا صورت گرفته بود و اوضاع برایشان پیچیده بود تا اینکه بعدتر متوجه شدند و به این تصمیم رسیدند که متوجه مرکز القاعده و تروریزم شوند و آنها باید به افغانستان مراجعه می کردند.در اولین مراجعه شان با جبهه ما تماس گرفتند و از راه ازبکستان یک هیات شان به پنجشیر آمد . این هیات که جنرال گیبری در راس آن بود، گفت که جامعه جهانی به ویژه امریکا تصمیم دارد که در برابر تروریزم و القاعده جنگ کند؛ شما در این قسمت با ما چه همکاری می کنید؟ ما به آنها گفتیم که پنج سال است در برابر طالبان و القاعده مقاومت می کنیم و امروز که ایتلاف بین المللی تشکیل می شود و دنیا حاضر می شود که بیاید و با ما همکاری کند و یکجا طالبان را سقوط بدهیم، از این پیشنهاد استقبال می کنیم و این فقط در یک فضای بسیار روشن یک هماهنگی ایجاد شد و کار شروع شد."

در برخی اسنادی که امریکایی ها منتشر کردند، گفته شده روز اول که امریکایی ها آمدند و طالب همکاری شما شدند، مبالغ بسیار گزاف پول را به برخی از همکاران شما و به صورت مشخص از شما نام برده می شود که پرداخت کردند، در این رابطه اصل واقعیت چه است؟

در ارتباط با این موضوع و اینکه آنها پول دادند. شکی نیست که پول دادند. اما چگونه (پول) دادند. وقتی که ما برنامه طرح کردیم که یک طرف امریکا و با بزرگی دنیا است و یک طرف دیگر ما هستیم. آنها از ما تقاضا کردند که ضرورت شما چیست؟ ما گفتیم که به دیگر چیزی نیاز نداریم، تنها مشکل این است که این همه نیرو را در جبهه مقاومت ایستاد کردن و در جبهه مقاومت نیروها را به تعرض (برای حمله) آماده کردن و نیروهای کمکی را عیار (آماده) کردن، در مجموع این کار به پشتیبانی و کمک های لوجستیکی نیاز دارد. آنها پذیرفتند که در این جریان آماده هستند که کمک های لوجستیکی کنند. از این ناحیه پولی که آنها دادند به خاطر امکانات لوجستیکی بوده که ما جبهات را آماده ساختیم.

آیا شما شرایط مشخصی برای این همکاری داشتید، مخصوصا که شما در زمین بودید و امریکایی ها هنوز از نظر نیروهای زمینی خود در افغانستان حضور نداشتند، این عملیات را چگونه هماهنگ گردید و شرایط شما چه بود و امکانات امریکایی ها چه بود؟

در آن زمان دو نوع فعالیت وجود داشت. امریکایی ها در مراحل اول در جنگ عملی تردید داشتند. به این دلیل که پاکستان و آی اس آی پاکستان هم بسیار زیاد فعالیت پیش گرفته بود تا امریکایی ها را متقاعد کند که جنگ صورت نگیرد و وعده می کردند که تروریست ها را زنده به دست شما می دهیم و شما جنگ نکنید. در این طرف، ما هم کوشش کردیم که از فرصت و امکاناتی که در دنیا بوجود آمده برای اینکه دشمن ما از افغانستان بیرون رانده شود، آنها را تشویق کنیم تا عملا وارد جنگ شوند. در مرحله اول امریکایی ها خواستند که با برنامه بمباران هوایی کار را یک طرفه کنند و نتیجه مثبت بگیرند. در این مرحله هماهنگی جدی بوجود نیامد. بعد از چند روزی که آنها بمباران کردند در جاهای مختلف، نتیجه مثبت نگرفتند و یک نوعی مایوس شدند.من دعوت کردم از فرمانده عمومی شان که در آن وقت جنرال تامی فرانکس بود، آمدند در دوشنبه (پایتخت تاجیکستان) در داخل طیاره خودش با او صحبت کردم و او را متقاعد کردم که طالبان تمام قوت شان و امکانات شان در خطوط اول جنگ است و آنها عقب جبهه ندارند، مردم در ساحات تحت تسلط شان از آنها ناراضی هستند. شما بمباران خود را متمرکز کنید در نزدیک خطوط جنگ و ما نیروهای آماده و اردوی آماده داریم، تعرض می کنیم. وقتی که طالبان از خط جنگی شکست کنند، تا آخرین منطقهٔ که مرکز شان قندهار است، ایستاده گی نمی توانند. از ما پرسیدند که شما در چند جبهه می توانید آماده شوید؟ گفتیم که همزمان می توانیم در چهار جبهه کار کنیم: جبهه مزار شریف، جبهه تالقان، و جبهه کابل. آنها ضربات هوایی خود را در نزدیک خطوط متمرکز کردند و ما مستقیما اول از جبهات مزار شریف حمله زمینی را شروع کردیم و از طرف تخار هم داخل شدیم و در جبهات کابل هم جنگ شروع شد.

در جبهات کابل که خطوط قوی جبهه طالبان بود، در ظرف یک شب نتوانستند مقاومت کنند و مجاهدین داخل کابل شدند.

در مورد ورود شما به کابل، گفته می شود که با امریکایی ها یک نوع تفاهم صورت گرفته بود. امریکایی ها از شما خواسته بود که شما فقط تا دروازه های کابل بروید و داخل کابل نشوید، یعنی، قدرت را در کابل تصرف نکنید،آیا چنین قرارداد شده بود؟

چنین قراردادی به هیچ صورت نبود. ولی تفاهم به این بود که ما خود متقاعد بودیم که توجه شود که قوت های مسلح داخل کابل نشوند. ولی طالبان وقتی که به سرعت از کابل خارج شدند و مجاهدین هم تا ظهر روز دیگر داخل کابل نشدند. اما وقتی که طالبان فضای کابل را خالی دیدند، دوباره بازگشت کردند که بیایند به کابل. ما ناگزیر شدیم که برای جلوگیری از آمدن دوباره طالبان به کابل از استقامت لوگر، داخل کابل شویم و خطوط دفاعی ایجاد کنیم.

امریکایی ها وقتی آمدند و داخل افغانستان شدند، هدف شان سقوط رژیم طالبان و از بین بردن القاعده بود. فعلا می بینیم که هم طالبان با قوت بیشتر وجود دارد، و هم القاعده با تهدید بیشتر وجود دارد. اشتباهات در روزهای اول بود و یا اینکه بعدا صورت گرفت؟

روشهای نظامی که روزهای اول گرفته شد، کاملا موفقانه بود. طالبان از افغانستان شکست کردند و خارج شدند، القاعده شکست خورد و از مرزهای افغانستان بیرون شدند. یک حکومت مشترک قومی بین مجاهدین و به اصطلاح تکنوکراتها بوجود آمد. در طول دوره شش ماه دولت موقت و دو و نیم سال در حکومت انتقالی، یک فضای آرام و مطمئن بود. اصلا اثری از طالبان و القاعده نبود. هر قضیه و معاملهٔ که وجود داشت، دیگر مربوط به ما نمی شد و معامله ای بود که امریکایی ها و خارجی ها باید با پاکستان و مناطق سرحدی پاکستان می کردند و ما قطعا در جریان کارهای اولی آنها نبودیم، چون قضیه افغانی نبود و کاملا از افغانستان خارج شده بود.

اما از نظر سیاسی یک مشکل بوجود آمد. تکنوکراتها و آقای کرزی که در آن زمان در راس نظام بود و امریکایی ها و دوستان غربی شان، خود را از وجود مجاهدین در دولت بی نیاز حس کردند. و احساس کردند و زود تصمیم گرفتند که به تنهایی بروند به سوی انتخابات و دموکراسی بزرگ بوجود بیاید و مجاهدین به فکر آنها (جنگ سالاران) از نظام بیرون شوند. آنها وزارت دفاع آن وقت را که متشکل بود از مجاهدین و افسران اردوی سابقه را بدون انکه جایگزینی برای آن تشکیل دهند، منحل کردند. این مسئله یک بی باوری را به وجود آورد. در قدم دوم مجاهدین از تشکیل سیاسی و نظام سیاسی کنار زده شدند. نه تنها راس مجاهدین که ما بودیم، وزرا بودند و دوستان ما بودند از صحنه بیرون شدند، بلکه تا قدم های پایین کوشش کردند که مجاهدین را از دولتی که در اثر انتخابات بوجود آمد، از صحنه بیرون کنند.

شما چطور این ادعا را می کنید، در حالی که بسیاری از وزرا از مجاهدین سابق هستند،٪ ر پارلمان افغانستان از مجاهدین سابق حضور دارند. چطور اینها از نظام بیرون شده اند؟

مجاهدینی که دشمن و طالبان و القاعده را سقوط دادند و مقاومت کردند، منظورم از این دسته مجاهدین است. مجاهدین که می گویم، خود آقای کرزی هم مجاهد است، منظور ما از مجاهدین، بیشتر نیروهای مقاومت است. امروز شما می بینید که اوضاع افغانستان بحرانی است.

نه تنها بحرانی است. بلکه قوای ۴۲ کشور نیرومند دنیا که در افغانستان هستند، ابراز ناامیدی می کنند که امکان دارد شکست بخورند. فکر نمی کنید که این شکست، نه تنها برای دنیا، بلکه مهم تر از همه برای افغانستان بسیار گران تمام شود؟

من معتقد نیستم که قوای بین المللی در افغانستان شکست کند و یا خدا نخواسته دولت افغانستان سقوط کند. طالبان به این اندازه قوی نیستند که در گذشته بودند، جبهات داشتند، رهبری داشتند.. اما عدم هماهنگی و عدم شناخت کاری در قضایای افغانستان و عدم همسویی بین نیروهای بین المللی و افغانستان و عدم هماهنگی بین نیروهای خارجی در افغانستان، عواملی است که بسیار کارها نتیجه نداد. اشتباهی که امروز نیروهای افغانی یک نیروی بی کیفیت شده، اصلا افغانستان بی نیرو شد، وقتی یک جانبه و با فشار اردوی سابق را لغو کردند، بزرگترین اشتباه این بود و از این به بعد جنجال ایجاد شد.

در سال جاری این کشور...

برای کشاورزان امکانات مالی و فنی فراهم می کند، بلکه در سال جاری حدود ۱۵۰ هزار تن از محصولات زراعتی آنها را خواهد خرید. با آن که اقتصاد افغانستان متکی به کشاورزی است، اما کشاورزی این کشور چندان پیشرفت نکرده و همه نیازمندی های خوراکی مردم در داخل این کشور تولید نمی شود. این کشور سالانه صدها هزار تن مواد خوراکی از خارج وارد می کند. افزایش محصولات کشاورزی برای مردم افغانستان خبر خوشی خواهد بود اما کارشناسان شک و تردید هایی را نیز مطرح می کنند که ممکن است انتشار چنین گزارش هایی در آستانه برگزاری انتخابات به دور از مبالغه و مقاصد سیاسی نباشد.

خواصي: شرایط نه پوره کوونکی...

دا دي چې دویم تابعیت به نه لري او بل دا چې لوړې ژده کړې موږ ته ډېرې مهمې دي او د اساسي قانون هم دا غوښتنه ده، چې لږ ترلږه باید لسانس ولري. که چېرې لسانس هم ونه لري او یا یې جعلي جوړ کړې وي. د هغه لپاره به د رایو صندوق نه ابښودل کېږي.))

ورمه ورځ د افغانستان ولسي جرګې یوه داسې قانوني طرحه تصویب کړه، چې له مخې یې هېڅوک تر یوې میاشتې زیات د وزارت سرپرستي نشي کولی.

ما و اقتصاد...

هر سه اقتصاد را دارد، هم کشور زراعتی، وهم کشور صنعتی، وهم کشور نفتی، شده میتواند، کشوری که چنین آبها و چنین زمین ها را دارد، وکشوریکه برای بیست وسه میلون کیلوات برق آبشار دارد، و کشوریکه ذغال مس وآهن دارد، وکشوریکه نفت و گاز دارد، چنین کشوری را بسیاری ها ندارد که ما داریم، ولی با داشتن چنین کشوری ملتی فقیر و ناداریم. باید گفت که جهان هیچ وقت چنین نه بوده است که حالاهست، این عصر عصردیگری می باشد، درین عصر، فقیر بودن وفقیر زیستن گناه می باشد ما باید کشور رابه این حال نگذاریم امروز عصری است که همه امکانات را دارد.

دیروز شرایط برای فقر فراهم بود،امروز شرایط برای فقر فراهم نمیباشد، امروز چه امکاناتی نیست که وجود ندارد، امروز وسایلی وجود دارد، و وسایل امروز کار های میکند، و تولید های می نماید که فقر را زود از بین میبرد، امروز یک بلدوزر معادل هزار نفر کار میکند، و صد بلدوزر می تواند معادل صد هزار نفر کار کند، همین ماشین های امروزیست که اینقدر کار ها را میگیرد و انجام میدهد، امروز عصر کوچک کاری ها نمیباشد، امروز عصر بزرگ کاری ما میباشد، اگر ما کار کنیم، کار های صد ساله را در پنج سال انجام میدهیم، ما خود تنها نیستیم، جهان با ماست، ما با کمک جهان بسیار کار ها را میتوانیم، به شرطیکه به شیوه های امروز کار کنیم، و کمک ها را ضایع نسازیم، و شرایط خود را در نظر گیریم و بدانیم که هر کس مراحلی از زندگی دارد، وطرحهای ما با طرح های دیگران فرق دارد، مادر یک مرحله دیگری از زندگی قرار داریم، ما باید مطابق به حالات خود عمل نمایم.

قبل از فاجعه هفت ثور،کشور فقیری بودیم، ولی بی هیچ نبودیم، یک چیزی حرکت داشتیم، و یک چیزی بودیم، سی میلیون مواشی داشتیم، حالا چهار میلیون مواشی داریم، در زمان داوود خان پنج سال مسلسل از خارج گندم وارد نکردیم، حالا یک میلیون تن مواد غذایی از خارج وارد می نماییم، برنج، روغن نباتی،و سمنت از خود داشتیم، حالا تقریبا نداریم، قالین،پخته،میوه،و گاز صادرات خارجی داشتیم، حالا به جز اینکه قالین صادر میکنیم، دیگر به جز یک مقدار کمی میوه، تقریبا صادرات خارجی نداریم، در آنوقت ما سالانه یکصدوبیست میلیون دالر مازاد تجارت خارجی داشتیم، حالا سه صد تا پنجصد میلیون دالر صادرات، و دونیم تا سه میلیارد دالر واردات داریم، و خوب است که کمک های خارجی با ماست، اگر کمک های خارجی نمی بود، خدا می دانست که چه می کردیم و چه می شدیم.

مشکل ترین حالت زندگی ما همینحالت است، اگر از این حالت برایم از مشکل میبرایم.مادر چنین حالت باید کاری کنیم که، به جز از تولید دیگر کاری ننماییم.

ما درین مرحله ثروت مند شدن نمی خواهیم، ما درین مرحله می خواهیم از فقر نجات یابیم.

ما این کمک ها رابرای این می گیریم که به این کمک ها کشور خود را بسازیم، وخود صاحب تولید شویم، ومنابع تولید خود را بکار اندازیم، نبایدما این کمک ها را در راهی بمصرف رسانیم که به تولید هیچ ربطی نداشته باشد و منابع تولید ما را بکار نه اندازد.و در زندگی ما اثری نکند و اثری نگذارد.

این کشور به این حالیکه است نمیتواند بمردم خود نان ولباس تهیه نماید، صرف یک ثلث تولید خودرا خود تولید می نماید و دو ثلث کمبود تولید دارد، درچنین حالی نباید بجز از تولید در فکرکار های دیگری براید، ولی طوریکه می بینیم هیچ در فکر تولید نمی باشیم، پول های که می یابیم آنرا در راه های غیر تولیدی بمصرف می رسانیم، در کار های پول ها را به مصرف می رسانیم که به تولیدواقتصاد هیچ ربطی ندارد.

به شیوه کشور های فقیر عمل نمی کنیم، کار های می کنیم که تو گوی یک کشور متمول وثروت مند جهانیم، کار های هوسانه را بگذاریم وبسیار احتاط کنیم که اشتباه نه نمایم، کاری کنیم که زندگی مردم خود را بهبود بخشیم. ما در حالتی بدی قرار داریم ،ما لباس های می پوشیم که قابل پوشیدن نیست، غذا های می خوریم که قابل خوردن نیست، ودرخانه هایی زیست می نمایم که قابل زیستن نیست ما برق را نمی شناسیم صرف شش فیصد مردم ما برق دارد و نود چهار فیصد مردم ما برق را نمی شناسد ما باید از این مرحله خود را بکشیم، ونجات دهیم، چهار میلون انسان درخارج کشور داریم، انها را باید به کشور بر گردانیم، یک ثلث تولید خود را در داخل کشور تولید می کنیم، کاری کنیم که هیچ نباشد از هشتاد نا نود فیصد تولید خود را در داخل کشور تولید نمایم.و در فکر چنین چیز ها برآییم، وقتیکه چنین حالت داریم، چرا به کار های غیر اقتصادی میپردازیم، ما باید اقتصاد داشته باشیم و ما باید کشور آباد داشته باشیم، و ما باید مردم با سواد داشته باشیم، آیا میتوانیم این چیزها را داشته باشیم، باید داشته باشیم، اگر نداشته باشیم زندگی کرده نمی توانیم. آبادی ما مربوط به کشور ما میباشد اگر ما میخواهیم ملت آباد باشیم کشور را باید بسازیم، فقر ما ناشی از فقر کشور ما میباشد، اگر کشور فقیر نداشته باشیم ملت فقیر نمی باشیم.

آنقدر کشوری فقیر داریم که بجز از یکمقدار زمین دیگر هیچ چیزی ندارد، و زمین هم، زمین کم و تا چیز داریم اگر زمین خود را دو چند ازین سازیم، بازهم کشوری فقیر و ناداریم. پس چه کنیم تا از فقر برائیم؟ **(ادامه دارد)**

شش جدی ۱۳۵۸، آغاز...

سینه ها را سپر ساخته با وسایل عادی همچو داس، بیل، تبر، سنگ و... با سر دادن نعره های کفر شکن الله اکبر بر شورویان و حامیان داخلی شان یورش بردند و در اولین روزها و شب های تجاوز به آنها فهماندند که فیصلهٔ جهانی در مورد این ملت غلط بوده و کمپیوترهای آنها نتوانسته اند، احساسات، عواطف و جذبه های ملی و اسلامی مردم ما را سنجش کنند. بالاخره با تحمل خسارات، ویرانی ها، مهاجرت ها و دادن میلیون ها شهید، معلول و معیوب توانستند نه تنها هیولای جهان خوار را از دیار خود برانند؛ بلکه از نقشهٔ دنیا آن را محو و عوض تابوت افغانستان شهید پرور و آزادی خواه، بر تابوت کمونیزم میخ کوبیدند و تعداد زیادی از کشورهای مستعمره نیز از برکت شان آزاد گردید. اما دریغا! که حق دفاع این ملت در برابر اینکه جهان را از شر کمونیزم نجات داد ادا نگردید؛ بلکه به چنگ بعضی از کشورهای لاش خور همسایه تنها گذاشته شد و بر زخم های آن نمک پاشی صورت گرفت.

به هر صورت، ما در حالی که ششم جدی (۱۳۵۸)، یعنی تجاوز شوروی را بر کشور خود تقبیح و نفرین می کنیم از همه جهانیان، دولتمردان و آنانی که از گذشته عبرت نگرفته باشند می خواهیم که بسیار با احتیاط و از در دوستی و اخلاص با مردم افغانستان معامله کنند نه از طریق زور، شکنجه و...؛ زیرا این ملت همان قدر که مقاوم اند، به همان اندازه مهمان نواز، احسان پذیر، جوانمرد و صلحدوست نیز می باشند و جواب احسان را به احسان نیز داده می توانند و می دهند.

ما و اقتصاد ما

قسمت اول

روح الله حبیب

باید گفت که قرن بیست قرن پیشرفت و ترقی بود، نمیدانیم که قرن بیست و یک چه گونه قرنی خواهد بود. قرن بیست قرن استثنایی برای بشریت بود.
همه شگفتی های علمی همه پیشرفت وترقی محصول قرن بیست است. قرن بیست قرنی بود که بشریت چنین پیشرفت و ترقی راهر گز ندیده بود، بشریت در این قرن کار هایی کرد که باور نا کردنی بود، فعلا قرن بیست و یک هم ادامه قرن بیست می باشد، کار ها بسیار به خوبی پیش میرود و ترقی مینماید ولی چیزیکه در این قرن بشریت را تهدید میکند، افزایش نفوس کمبود اب و زمین است. فعلاً از جمله مجموعی آب های زراعتی جهان پنجاه و چهار فیصد آن مورد استفاده بوده وصرف چهل و شش فیصد آن باقی مانده است، حالا اهمیت آب وضرورت به آب در ساحه زراعت و صنعت وسایر امور زندگی آنقدر زیاد شده است میگویند که این چهل شش فیصد آب در ظرف سی تا سی وپنج سال هم به مصرف میرسد، و اب را چه می کنید که خطر کمبود نفت هم وجود دارد، سالانه چیزی کم چهار میلیارد تن نفت استخراج میگردد وچهار ملیارد تن در سال پوره کردن بسیار مشکل می باشد، به همه حال ما باید از آبش بگویم ما باید قدر آب را بدانیم.
کشور منابع زیادی دارد، ولی بهترین منابع کشور اب می باشد، کشور که اب داشته باشد، وآباد نباشد، وان کشور ما می باشد، اب خون کشور است، نباید خون کشور، از کشور براید، کشور ما کشوری اب اباد است، انجایی که اب دارد انجا آباد است، ولی کشور ما کدام ساحه اش نیست که اب ودریا ها دریا اب نداشته باشد، و با وجود داشتن آب ودریا ها دریا آب اباد نمی باشد، علت این است که اب به گشتاندن ضرورت دارد، وما اب نمی گردانیم ما باید قدر آب را بدانیم تا که میتوانیم آب بگردانیم، زمین را آب زنده می سازد، زمینی که آب نداشته باشد، زنده نمی باشد، ما آب را به چنین نظر ندیده ایم که اباد نمی باشیم.
اصلاً می گویند که اب، و آفتاب از اینکه این دو چیز رایگان بدست می آید، قدر آنرا کس نمیداند، وبنابرین ما باید قدر این هر دو را بدانیم.
وما باید از آبهای خود کار بگیریم واز زمین های خود استفاده نماییم، ما باید کم از کم یکهزار متر مکعب آب در ثانیه بگردانیم، ویک ملیون هکتار زمین آباد نماییم، وزمین های موجوده را از کمبود آب که به کمبود شدید آب مواجه است نجات دهیم، اقتصاد صنعتی بسیار مهم است ولی برای ما اقتصاد زراعتی بسیار مساعد وبسیار مهم می باشد. ما قبل از فاجعه هفت ثور اگر کشوری خوبی صنعتی نبودیم، تقریباً در بخش صنعت هم یک چیزی بودیم، ولی کشوری خوبی زراعتی بودیم، از نگاه مواد غذائی تقریباً متکی به خود شده بودیم، در زمان ریاست جمهوری داوود خان پنج سال مسلسل از خارج غله نخواستیم، در بخش زراعت، پخته و میوه صادرات داشتیم، و در بخش نفت، صادرات گاز داشتیم، از این سه اقتصاد عمده زراعت، صنعت، و نفت، در هر سه بخشش داخل شده بودیم، و داخل می گردیدیم، پلان هفت ساله خوبی داشتیم، و به اکمال آن تقریباً کشوری خوبی شده میتوانستیم، که هفت ثور آمد و سیستم اقتصادی مارا برهم زد، ۷ ثور نبود، یک مصیبت بود.
در جهان سه اقتصاد بزرگ و عمده وجود دارد یکی اقتصاد زراعتی، دیگری اقتصاد صنعتی، و سومی اقتصاد نفتی، کشوری که این سه اقتصاد را یکجائی داشته باشد، او بهترین کشوری اقتصادی میباشد، و به خصوص در هر سه بخش صادرات هم داشته باشد و کشوری که این هر سه را یکجائی نداشته باشد، و یکی آنرا خوب و به قدر کافی داشته باشد، و در آن بخش صادرات هم داشته باشد، بازهم کشوری خوبی اقتصادی می باشد، و کشوریکه از وارد کنندگان این هرسه اقتصاد باشد و او کشوری بسیار بدی اقتصادی میباشد، و حالا ما کشوری هستیم که اقتصاد بدی داشته و از وارد کننده گان این هرسه بخش اقتصادی می باشیم.
و حالا ما از این سه اقتصاد صرف یکی آنرا داریم، و آن زراعت است، و زراعت ما هم زراعت ناکافی و اندک میباشد، ولی کشوری ما استعداد این هرسه اقتصاد را دارد، روزی خواهد رسید که ما این هرسه اقتصاد را داشته باشیم، ما باید از ساحه اقتصاد نه برایم، و ما باید اقتصاد داشته باشیم، و اقتصاد را بسازیم، وقتیکه چنین کشوری داریم، ما باید کشور را به این حال نه گذاریم.
و زراعت هم سه بخش بزرگ و عمده دارد، حبوبات، حیوانات، و میوه جات، و کشور ما اگر کشور زراعتی می شود بهترین کشور زراعتی در هر سه بخش می شود، برای این هر سه بخش استعداد بزرگ و عالی دارد، و کشور ما در بخش سوخت هم کشوری خوب و عالی می باشد، هم نفت دارد، و هم گاز دارد، و هم ذغال دارد، و هم جهت تولید برق آبشار دارد، و کشوری است که برای بیست و سه ملیون کیلوات برق آبشار دارد، و دارای جنگلات بزرگ برای چوب صنعتی میباشد، و اگر کشور صنعتی میشود، هیچ به مواد خام وارداتی ضرورت ندارد، همه مواد را از خود دارد، معادن نفت و گاز، مس و آهن دارد، چنین کشور را بسیاری ها ندارد که ما داریم، فقر ما یک فقر غیر طبیعی می باشد، ما باید این فقر را به این حال نمانیم. وما باید این فقر را زود از بین ببریم.
و این فقر را وقتی از بین برده می توانیم که در فکر اقتصاد باشیم و اقتصاد را بسازیم، و ما برای اقتصادی شدن هیچ چیزی بکار افتیده ئی نداریم، چیزیکه داریم زمین است، زمین ما آنقدر کم است که ما از این سه اقتصاد، زراعت، صنعت، و نفت صرف یکی آنرا داریم، و این یکی را هم بحد ناچیزی داریم که سالانه یک ملیون تن مواد غذائی از خارج وارد می نمائیم، حال اینکه می بائیست که ما از این یگانه اقتصاد، برعلاوه از اینکه غذائی کافی به خود تولید می کردیم، ما سالانه یکی ملیون تن تولید پخته میداشتیم، و سالانه دو ملیون تن تولید میوه میداشتیم، از زراعت خود کم از کم سه صد تا چهار صد وپنجصد هزار تن شکر بدست می آوردیم.و مابابد در فکر چنین چیز هامیبودیم،و چنین چیز هارامیساختیم،کمکهایکه به دست ما آمده بود، کمکها را در چنین راه ها بکار می انداختیم،چانسی خوبی بود،ولی ازآن استفاده نتوانستیم، و این را بدانیم که،تا زمانیکه یک اقتصاد خوب و قوی نداشته باشیم، هیچ کاری کرده نمیتوانیم.
یک زمانی تقریبا زراعت اقتصاد بود، حالا زراعت یک بخش از اقتصاد است، زمانی بود که هشتاد فیصد مردم در بخش زراعت کار میکردند، و هشتاد فیصد عاید ملی و تولید ملی شان از زراعت بدست میآمد، و زراعت هم، زراعت بسیارکم و ناچیز بود،و حالا بر علاوه از اینکه زراعت بسیار کلان و بزرگ شده است، زراعت یک بخش ناچیزی اقتصاد میباشد، و صرف از هفت تا هشت فیصد نیروی انسانی، در زراعت کار میکند، اصلا اقتصاد امروزی در صنعت است. صنعت است که تولید ملی و عاید ملی، ملتها را از هژده تا بیست و سی هزار دالر رسانده است، کم از کم چهل فیصد نیروی انسانی ملت ها در صنعت کار میکند، امروز عصر نفت است،آنهاییکه نفت دارند، آنها کشور های دیگری میباشند، و ما در چنین عصری از همه چیز ها بی نصیب مانده ایم، اگر در فکر اقتصاد نباشیم، به این حالیکه مانده ایم، به این حال میمانیم.
مشکلترین حالت یک ملت، حالت عاید و تولید ملی دو صد تا سه صد و چهار پنجصد تا شش صد دالری میباشد، ملت ها از ا ین حالت برآیند، از مشکل میبرآیند، ما در این حالت قرار داریم،ما باید از ا ین حالت برآیم،ماوقتی از این حالت برآمده میتوانیم،تا دیگر کار ها را بگذاریم،و در فکر اقتصاد بر آییم،کشور را بسازیم، و از منابع طبیعی آن استفاده نماییم،و اگر شش،هفت میلیارد دالر را در بخش اقتصاد و ساختمان اقتصاد بکار اندازیم، از این مشکل میبرآیم،جان میگیریم، و به حرکت می افتیم،و مشکل ما این است که ما اقتصاد میگوییم، و هیچ درفکر اقتصاد نمیباشیم،نه آب میگردانیم، و نه زمین میسازیم،صنایع نداریم که نداریم، زراعت ما هم زراعتی نیست که به آن زندگی نماییم، اگر میخواهیم ا قتصاد داشته باشیم، زراعت خود را، زراعت عالی سازیم، ماشین بیاوریم، و فابریکه بکار اندازیم. نفت داریم، و گاز داریم، مس داریم، و آهن داریم، کشور را باید به این حال نگذاریم، اگر در بخش های ا قتصاد کار کنیم، از مشکل زود میبرآیم، ا گر بخش اقتصاد را باز هم بگذاریم، با همه کمک هاییکه با ما شده است چیزی بدست نمی آوریم. و تا کشور اباد نداشته باشیم، ملت اباد نمی باشیم، و آبادی ما مربوط به کشور ما می باشد، اگر می خواهیم ملت آباد باشیم، کشور را باید آباد سازیم، فقر ما ناشی از فقر کشور ما می باشد، اگر کشور فقیر نداشته باشیم، ملت فقیر نمیباشیم، اگر ملت ها میخواهند خوب زندگی نمایند کشور را باید بسازند کشوری که همه منابع طبیعی را دارد وفقیر می باشد، این گناه کشور نمی باشد، مردمی کشور باید بر خیزند، وکشور را بسازند، کشور را برای کشور نه سازند، کشور را برای خود سازند، کشوری کار داشته مردم را به بیکاری نمی گذارد کشوریکه کار ندارد که مردمش بیکار می باشد، کشوری اباد است که مردم خود را اباد می سازد، هیچ چیزی بالاتر ازکشور نمی باشد، کشور باید کشور باشد، و کشور ساخته شود، وکشور آباد گردد، و قتیکه کشور اباد نباشد مردم کشور از کشور می برآید و کشور آباد نمی باشد. ما این کشور را تنها به خود نمیسازیم،این کشور را برای نسل های بعد از خود هم میسازیم، اگر این کشور فقیر باشد، آنها هم در کشور فقیر می آیند، و درکشوری فقیر زیست میکنند،ما این کشور رانه تنها برای خود فقیر تمانیم، و فقیر نسازیم، این کشور را برای نسل های بعد از خود هم فقیر نمانیم، و فقیر نگذاریم،ما برای همیش نمی باشیم، ولی کشور برای همیش میباشد، و کشور باید برای همیش چیزی داشته باشد، تا فرزندان خود را تغذیه نماید، اگر ملکیت های بسازیم، این ملکیت ها را تنها برای خود نمیسازیم. ا ین ملکیت ها را برای نسل بعد از خود هم میسازیم. کشور از ما تقاضاهای دارد، و میگوید که،شما چه قسم فرزندانید، که وطن میگویید، ولی وطن را نمیسازید، دشت هایش میسوزد، و به آن آب نمیرسانید، و آبهایش هدر میرود، و هیچ پروایش را ندارید، کشور تان در ششمین کشور فقیر جهان قرار گرفته است، و هیچ در فکر کشور نمیباشید، و اگر کس بیاید، و به بیند، و بگوید که،این چه قسم وطن است که شما دارید، در مقابلش چه بگوییم، و چه جوابی داریم. ما بایدوطن را به این حال نگذاریم.
ما تاریخ دیگران را بخوانیم، و بدانیم که دیگران در شرایطبدی کار های مهمی را انجام داده اند، وما در شرایطخوبی قرار داریم، ما تنها نستیم، جهان باماست، ما میتوانیم کار های بزرگی را کنیم، وکار های بزرگی را انجام دهیم، وکشوری خوبی برای اقتصادی شدن، و کشوری خوبی برای آباد شدن داریم، اگر کشور را بسازیم، مالک یک کشوری خوبی شده میتوانیم، واین را بدانیم که جهان ملت ها را از روی کشور شان می شناسند، وقتیکه کشوری خوبی نداشته باشند، انها را به صفت ملت بزرگ وخوب نمی شناسد، وغیرت افغانی این است که خود را از این حالت بکشیم و نجات دهیم، و اگرعقب مانده ترین کشور جهان باشیم، این را برای یک ملت عار و شرم بدانیم.
وکشوری که همه چیز را دارد، وبا داشتن همه چیز، کشوری فقیر ونادار جهان می باشد، این کار، کار نادرست وناثواب میباشد.
اقتصاد را اقتصاد می سازد، وقتیکه اقتصاد نباشد، اقتصاد را انسان بوسیله چه بسازد. کشوری مساعدی برای اقتصادی شدن داریم، ولی چه کنیم که آنرا نمی سازیم، و به اقتصاد هیچ توجه نداریم، می خواهیم بدون تولید اقتصاد داشته باشیم، این را باید غیر ممکن بدانیم، ما در این کشور چه داریم که بالای آن زندگی کنیم، ما باید اول به ملکیت های خود به افزایم و بعد از آن از ملکیت های خود اقتصاد بخواهیم، در ساحهء زراعت هیچ که نباشد، ما باید یک ملیون هکتار زمین بسازیم، و در ساحهء صنعت کار های بزرگ و فراوان نمائیم امروز عصر نفت است ما باید نفت و گاز خود را از یاد نبریم.
اگر بوینگ ساخته نمیتوانیم، زراعت را باید بسازیم و زراعت باید بدانیم، و اگر از عهده بسیار کار های مهم برآمده نمیتوانیم، کار های متوسط را باید اجرا نماییم.
عربستان سعودی معدن طلا دارد،ولی طلا جای نفت را گرفته نمیتواند، پس نفت این قدر مهم میباشد که هیچ چیزی جای نفت را گرفته نمیتواند، و ما نفت داریم،ما در کشور خود ذغال داریم، و ما به ظرفیت ۲۳ میلیون کیلوات آبشار داریم، ما چنین کشور را به این حال مانده ایم، ما نمیدانیم که چرا کشور را نمیسازیم. آیا فقر علاج دارد؟ فقر چطور علاج ندارد، علاج فقر ثروت است،و ثروت از تولید به وجود میآید، و تولید از منابع تولید به وجود میآید، و منابع تولید، آب و زمین است، هر قدر آب وزمین زیاد باشد، اقتصاد زیاد میباشد، و منابع تولید در جهان کنونی نفت و گاز است، و امروز عصر نفت و گاز است، کسانیکه نفت و گاز دارند، وآنرا استخراج میکنند، آنها اقتصاد دارند، و صنعت پدر ثروت است، وقتیکه صنعت بیاید، ثروت هم میآید، ما برای اقتصادی شدن، منابع بی شماری داریم، اگر کشور را بسازیم، مشکلی نداریم.
کشوری پر از منابع تولید را بی تولید ساخته ایم، اصلا ما از کشور استفاده نکرده ایم که اقتصاد نداریم، و فقیر مانده ایم، آخر به این حال نمیمانیم، اگر ما کشور را نسازیم، کشور ما را میسازد، هر روز در باره منابع کشور، اطلاعاتی نوی بدست می آوریم، همین امروز شنیدیم که ما گازی که داریم بزرگتر از آنست که پیشتر خبر داشتیم.
و بسیار پروژه هایی است که، ضروری است، و بسیار پروژه های است که حیاتی میباشد، و ما باید پروژه های حیاتی را از پروژه های ضروری تفریق نماییم، و پروژه های حیاتی را اول تر از همه بسازیم، ما باید این قسم نباشیم، ما کار های اساسی، فنی، و تخنیکی را خود هیچ نتوانیم، همه را به دیگران بگذاریم، باید هفتاد تا هشتاد و حتا نا نود فیصد کار های مسلکی، فنی و تخنیکی را خود به عهده بگیریم، و خود بتوانیم، صرف ده فیصد کارهاییکه از سطح ما بسیار بالا میباشد، آنرا به دیگران بگذاریم.

امکانات زیاد داریم از امکانات خود استفاده نماییم.
داشتن کشور خوب برای اقتصادی شدن شرط است، و ما کشوری خوبی برای اقتصادی شدن داریم، وقتی کشور خوبی برای اقتصادی شدن داریم، چرا اقتصاد نداریم؟
برای اینکه اقتصاد را نه ساخته ایم که اقتصاد نداریم.
اگر می خواهیم اقتصاد داشته باشیم، به منابع تولیدی خود به افزایم، و اگر می خواهیم اقتصاد داشته باشیم، سرمایه ها را در راه تولید بکار اندازیم، و اگر می خواهیم اقتصاد داشته باشیم، از ساحهء اقتصاد نه برایم، چیزیکه اقتصاد را میسازد آنرا باید بسازیم، واضح است که چیزی که اقتصاد را می سازد آب و زمین است، معدن و فابریکه است، نفت و گاز برق و ذغال می باشد که ما باید در پی آن برایم.
این کشور بجز اینکه بحر ندارد، دیگر چه است که انرا ندارد، این کشور صد ها محل برای تولید برق دارد، ولی بهترین محل تولید برق آن کجکی در غرب، وبرای غرب، کوکچه در شمال، وبرای شمال، وکامه در شرق برای شرق و به مرکز کشور، میباشد و پروژه های آبیاری و برق دهی ما باید دو هدفه باشد، هم برق بدهد، وهم زمین آبیاری نماید.
و پروژه های آبیاری وبرق گیری ما باید یک هدفه نباشد، هر دو هدف را داشته باشد وهر دو هدف در آن باشد وهر دو هدف در آن بر اورده گردد، کشور ما حالتی خاصی دارد، باید از حالتی خاص خودش استفاده گردد.
واین سه پروژه برق کامه، کوکچه و کجکی برای ما اولویت دارد، وما باید در ساحه برق از آب سه پروژه بسیار کار کنیم وبسیار بکوشیم، واین سه پروژه را یکی پی دیگری، نی یکجای، ویک دفعه یی بسازیم و آباد نمایم، ما میتوانیم از این سه پروژه، در حدود سه صد تا سه وصد پنجاه تا چهار صد و پنجصد هزار کیلوات برق بدست آوریم، ودر ساحه برق هیچکاری را مقدم از این سه پروژه ندانیم.
واگر کشوری خوبی نمیداشیتم گله نمیداشتیم، وقتیکه کشوری خوبی داریم، و اقتصاد نداریم سراسر ملامت مایم، به یک اقتصاد نمیشود، اگر ممکن باشد هر دو اقتصاد باید باشد، هم اقتصاد زراعتی، و هم اقتصاد صنعتی.
ملت ها بسیار آرزو دارد، تا این هردو اقتصاد،زراعت و صنعت را داشته باشد، ولی این مربوط به کشور میباشد، که آیا امکانات هر دویش رادارد یا ندارد، و کشور ما کشوریست که امکانات هر دورا، هر دو را چه میکنید، که امکانات ص۳

اراده ورځپاڼه یوازې د سرلیکنې ننګه کوي، نورې لیکنې د لیکوال خپل نظر دی، ورځپاڼه یې مسولیت پر غاړه نه اخلي.

حق الاشتراک :
قیمت یک شماره: (۵) فغانی
سالانه: ۲۰۰۰ افغانی
شش ماهه: ۱۰۰۰ افغانی
برای موسسات و سفارتخانه ها:
سالانه ۳۰۰ دالر امریکایی
شش ماهه ۱۵۰ دالر امریکایی

مرکز نشراتی افغان
روزنامهٔ ملی اراده
موسس و صاحب امتیاز: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول : خادم احمد
موبایل :- ۰۷۰۰ ۵۹ ۶۲ ۰۵
Khadem.kabul@yahoo.com
معاون : استاد مرتضی فرحتیار
موبایل :- ۰۷۹۷۲۵۳۱۶۴
Farhatyarm@yahoo.com

ادیتور پښتو: مجیب الرحمن امیري
موبایل :- ۰۷۰۸۸۸۷۰۶۶
گزارشگر: امان الله "ایمان" ۰۷۷۸۸۷۷۷۳۵
دیزاین : نبي "پیاوری"
مسوول توزیع و بازاریابی: عبدالسمیع
۰۷۰۰۲۴۴۳۸۴
erada.daily@yahoo.com
آدرس : دهمزنگ، عقب سینمای بریکوت، سرک اول کارته چهار.
ایمیل: erada.daily@yahoo.com

ERADA DAILY
Afghan Media Resource center
Establisher and Concessionaire: Haji sayed Daud
Editor in chief: Khadem Ahmad
Editor: Farhat yar
Pashto Editor: Mujib Rahman Amiri
Designer: Nabi "Paiwarry"
Address: Behind Baree kout-cinema, first street of karti-e-char
Email: erada.daily@yahoo.com